

BREATH TAKING

A viaxe pola Italia do Seicento dun cornetto e unha voz entrelazados

HANA BLAŽÍKOVÁ & BRUCE DICKEY

HANA BLAŽÍKOVÁ *soprano*
BRUCE DICKEY *cornetto*
MIENEKE VAN DER VELDEN *viola da gamba*
KRIS VERHELST *órgano / clave*
JAKOB LINDBERG *tiorba*

Salón Teatro
Santiago de Compostela
venres 15 outubro 2021
20.00

Nicolò Corradini (?-1646)

Spargite flores

Sigismondo D'India (c.1582-1629)

Dilectus meus

Langue al vostro languir

Ascanio Trombetti (1544-1590)

Emendemus in melius [con embelecementos de Bruce Dickey]

Francesco Cavalli (1602-1676)

O quam suavis

Ivan Moody (n.1964)

O Archangesl and Angels (2019)

Alessandro Piccinini (1566-1638)

Toccatà e Ciaccona

Tarquinio Merula (c.1594-1665)

Nigra sum sed Formosa

Calliope Tsoupaki (n.1963)

Mélèna imí (Nigra sum) (2015)

Alessandro Scarlatti (1660-1725)

Dúas arias de *Il Comodo Antonino* (Nápoles 1696):

"Cara e dolce remembrancha"

"Coronata di lauri"

Bernardo Storace (fl. mediados s. XVII)

Passacagli sopra A la mi re (Venecia, 1664)

Alessandro Scarlatti (1660-1725)

Tres arias de *Emireno* (Nápoles, 1697):

"Non pianger solo dolce usignuolo" (aria de Rosinda)

"Senti ch'io moro" (aria de Rosinda)

"Labbra gradite" (aria de Emireno)

A viaxe pola Italia do Seicento dun cornetto e unha voz entrelazados

Nos séculos XVI e XVII, o cornetto acadou enormes cotas de popularidade grazas á súa sorprendente capacidade para imitar a voz humana. Esta imitación abarcou, non só o seu son claro e brillante, senón tamén a súa axilidade, rango expresivo, flexibilidade dinámica e articulación, que poderían facer que soase como se o músico estivera falando a través do seu instrumento. Este programa, que pon en escena este centro de imitación, titúlase *Breath-taking* (sen alento) porque a voz e o cornetto, literalmente, fan música coa respiración e porque a imitación, agardamos que en sentido figurado, poida quitarlle o alento ao ouvinte. A nova soprano checa Hana Blažíková, definida como "unha das voces máis emocionantes da escena barroca actual", únese a Bruce Dickey para celebrar esta maridaxe instrumental-vocal.

A viaxe comeza a principios do século XVII, cando o cornetto se atopaba no cumio absoluto do seu desenvolvemento. Agardábase que tanto os cantantes como os cornetistas foran improvisadores consumados e, mentres os cantantes tomaron a iniciativa na definición do estilo de ornamentación (incluso chamado *gorgie* polo uso da garganta na articulación das notas rápidas), os cornetistas tamén foron famosos polos seus adornos. Esta ornamentación virtuosa axiña se abriu camiño na música solista no novo estilo con baixo continuo tamén. Nestas pezas, os cornetistas terían mantido unha conversa musical cos cantantes, imitando e facendo eco constantemente das súas frases musicais e os seus adornos, para que a voz e o instrumento semellaran "entrelazados".

A terceira parte do programa explora a fase final desta historia, desta viaxe ao longo da Italia do Seicento. A finais do século XVII, especialmente en Roma e Nápoles, o cornetto gozou dun florecemento tardío, interpretando partes de *obbligato*, dunha dificultade a miúdo asombrosa, en óperas e oratorios de compositores como Alessandro Scarlatti e Giovanni Battista Bassani. É literalmente o último alento do cornetto.

Entre estes grupos de pezas que enmarcan o século XVII, solicitamos ao reputado compositor grego Calliope Tsoupaki que escribise unha nova obra que explore os aspectos comúns do cornetto e a voz. Esta nova composición, que nos traslada nesta viaxe temporal ao século XXI, o autor usa o texto *Mélèna imí (Nigra sum)*, xa escoitado no programa na obra de Tarquinio Merula, e é descrito polo compositor como un momento sereno antifonal para voz e cornetto.

HANA BLAŽÍKOVÁ *soprano*

Nacida en Praga, de nena cantou no coro de nenos de Radost, onde ademais de cantar tamén tocaba o violín. Graduouse en 2002 no Conservatorio de Praga na clase de Jiří Kotouč e despois continuou os seus estudos baixo a tutela de mestres como Poppy Holden, Peter Kooij, Monika Mauch e Howard Crook. Actualmente está especializada na interpretación de música barroca, renacentista e medieval, cantando con conxuntos e orquestras de todo o mundo, incluíndo as prestixiosas Collegium Vocale Gent (Philippe Herreweghe), Bach Collegium Japan (Masaaki Suzuki), Sette Voci (Peter Kooij), L'Arpeggiata, Gli Angeli Genève, La Fenice, Tafelmusik, Collegium 1704, Collegium Marianum, entre outras. Hana Blažíková presentouse en numerosos festivais internacionais, entre os que cómpre salientar a Primavera de Praga, Oude Muziek Utrecht, Resonanzen (Viena), Tage Alter Musik (Regensburg), Festival de Sablé, Festival de La Chaise-Dieu, Festival de Saintes ou o Arts Festival Hong Kong. En 2010 e 2013 participou nas aclamadísimas xiras con *A Paixón segundo San Mateo* de Bach baixo a dirección de Philippe Herreweghe, en 2011 fixo o seu debut no Carnegie Hall co Bach Collegium Japan de Masaaki Suzuki e, durante a Semana Santa, cantou *A Paixón segundo San Xoan* coa Orquestra Sinfónica de Boston. En 2014 participou na produción teatral *Orfeo Chaman* con L'Arpeggiata en Bogotá. Durante 2017 participou nas producións de J. E. Gardiner co gallo do 450º aniversario de Monteverdi, en concreto en *L'Orfeo* (co papel La Música/Euridice), *L'incoronazione di Poppea* (como Poppea) e *Il ritorno di Ulisse* (Minerva/Fortuna), nunha gran xira por Europa e Estados Unidos e presentacións en prestixiosos festivais e cidades como Salzburgo, Lucerna, París, Berlín, Venecia, etc. Ten gravado máis de 30 compactos, entre os que cómpre salientar a participación na coñecida compilación das cantatas completas de Bach xunto ao Bach Collegium Japan e Masaaki Suzuki. Hana Blažíková tamén toca a arpa gótica, ofrecendo concertos nos que se acompaña con este instrumento, e é membro de Tiburtina Ensemble, conxunto especializado en canto gregoriano e polifonía medieval temperá.

BRUCE DICKEY *cornetto*

Bruce Dickey é un dos poucos músicos de todo o mundo que se dedicou a revivir o cornetto, instrumento no seu momento de grandes virtuosos pero que lamentablemente caeu en desuso no século XIX. O rexurdimento do cornetto comezou na década de 1950 pero foi en gran parte grazas a Bruce Dickey, quen a partires de finais da década de 1970 propiciou un novo renacemento do

instrumento, o que permitiu que a axilidade e o poder expresivo do cornetto se escoitaran unha vez máis. Os seus moitos alumnos durante máis de 40 anos de ensino na Schola Cantorum Basiliensis, contribuíron definitivamente a consolidar e elevar o estado deste instrumento esquecido. Polos seus logros a Historic Brass Society outorgoulle en 2000 o prestixioso premio Christopher Monk "polo seu traballo monumental na práctica histórica do cornetto así como na investigación musicolóxica". En 2007 o director e musicólogo británico Andrew Parrott honrouno cun *Premio Taverner* como un dos 14 músicos cuxas "contribucións significativas á comprensión musical non estiveron motivadas polo comercio nin o ego". No transcurso da súa longa carreira como intérprete e artista de gravación traballou coa maior parte das principais figuras no eido da música antiga, incluídos os lendarios pioneiros da interpretación historicamente informada, Gustav Leonhardt, Frans Brüggen e Nikolaus Harnoncourt. Foi membro durante máis de dez anos de Hesperion XX de Jordi Savall e ten colaborado con frecuencia con Ton Koopman, Monica Huggett, Philippe Herreweghe e moitos outros. De especial importancia foi a súa longa amizade e colaboración con Andrew Parrott e, nos últimos anos, con Konrad Junghänel. Bruce Dickey conta con innumerables gravacións. O seu disco solista *Quel lascivissimo cornetto...*, co conxunto Tragicomedia en Accent, foi galardoado co Diapason d'Or e foi elixido en 2017 por Diapason Magazine como un dos cen mellores compactos de música barroca do último medio século. O seu segundo compacto en solitario, titulado *La Bella Minuta*, foi lanzado no selo Passacaille en 2011 e foi descrito como "simplemente unha brillante gravación". Bruce Dickey é moi demandado como docente, tanto do cornetto como da práctica do século XVII. Ademais da súa clase regular na Schola Cantorum, ten ensinado no Conservatorio Real da Haia, a Accademia Chigiana (Siena) e o Early Music Institute da Universidade de Indiana e tamén imparte clases maxistras nos Estados Unidos, Canadá, Europa e Xapón. Participa activamente na investigación sobre a práctica do rendemento e ten publicado un catálogo do repertorio sobrevivinte para cornetto, xunto con Michael Collver, e un libro sobre a articulación histórica do vento, xunto co trompetista Edward Tarr. En 1997, coa súa esposa Candace Smith, cofundou Artemisia Editions, unha pequena editorial especializada na música dos conventos italianos do século XVII. En 1981 Bruce Dickey mudouse a Italia, en parte para estar máis preto das orixes e os materiais orixinais do seu instrumento e a súa música, e reside nunha casa de campo rodeada de viñedos situada nas aforas de Boloña, fogar tamén do conxunto Concerto Palatino.

Patrocina

Colabora

Organiza

